

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

70. An sit idem cum Cambalu & Sinae idem cum Cataio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

Taizunus sedem regiam transtulit, ille fama & armis celebratissimus Humunus, qui ex coquo dux primum factionis, dein potentis exercitus, de Tartarorum tyrannide exemptos Sinas, imperio suo affertit fecitque familiae suae Taminiae hereditarios anno 1368. reclusis Tartaris intra suos fines, post regnatos annis septuaginta Sinas, nouem Canis ex familia Iuena: quibus ut aditus ad recuperandam tyrannidem clauderetur; prouidè admodum imperij robur obiectum est, translata regia in confinia Tartarorum, muro illo ingenti antea praemunita: quam Humani Regis prudentiam hoc æuo elulit Tartarus sibi que de nouo Sinas omnes subiecit; demptis aliquot angustae Prouinciæ montanis quæ steterunt in fide Regis è gente Taminia postremi. Datur & aliud Pechino nomen, sed vnus tritum Geographis, nimitum Cambalu magni Cataij Metropolis à Paulo Veneto descripti; à Poëtis pro ficto, pro vero à Geographis accepti; & plagis quidem in Asia diuersis, sed semper extra Sinas adscripti; nec vagus de illius situ eorum error sua caret excusatione. Lusitanos scriptores cum legerent de Sinis, Pechino, Nanchino, Cambalu, Cataio tam variè loqui, arbitrati sunt duo Regna, & aulæ duas esse, nec potuerant Lusitani situs, loca, & amnes designate quæ Pauli Veneti descriptionibus rectè concinerent cum eorum aspectu quod essent Externi arcerentur; & Paulus Venetus de Sinis egerat Tartaro dominante; Lusitani de iisdem longo post tempore, rebus, vsu, Regibus, vocibus valdè immutatis. Primus quæ eorum in oculis erant, & quæ lustrabat accuratè, cum Pauli Veneti historia contulit Riccius, ex quo alij tacito nomine, & honore, tanquam sua misere in publicum: interrogatis ergo Sinis res suas apprimè callentibus; & consuetudine Tartarorum, Mogoris, & Maurorum, subinde illic tutatim negotiantium, aliena etiam edoctis, verò que ad purum in lucem expuncto scripsit in Indiam & Europam, Manginum aliud non esse præter nouem Sinarum Prouincias Australes; Cataium sex ad Septentrionem, medium vtrasque diuidere Chianum amnem, alijs Iantium. Cambalo, seu quod potius scribendum videtur Campelu, tria esse monosyllaba nomina; primum ex Tartaris, quod Grandem significat; duo Sinenfia Pe; borealem sonans, Lu Tartarum, nec esse aliud Cambalu nisi Pechin; nec vero hanc urbem ad gradum arcticum quinquagesimum pertinere quò illam Geographi efferunt, sed quadagesimum, adiectis duobus ad vsque decumanum murum, inter Sinas & Tartaros limitem. Visus in India Riccius adoxa referre, vt qui conuelleret inueteratum errorem de Cataio, quod per se regnum ingens, distinctum à cæteris credebatur. Prærege Aries de Saldagna, & alijs certius aliquid desiderantibus, proficiscitur F. Benedictus Goes ad indagacionem magni illius Cataij, & mense tertio supra trigessimum ad illud pertigit hoc est ad murum à Septentrione Sinas à Tartaris separatam; Sinas ingressus, suoque in Indiam, testis oculati chirographo confirmatis quæ de Cataio scripserat Riccius, Succes obiit, quod quinto ab hinc anno videbimus.

70.
An sit idem
cum Camba-
lu & Sinæ
idem cum
Cataio.

videbimus. Iam verò Pechinum gradui subiacet quadragesimo boreali; & a Palma ex Canariis vna interiacet graduum longitudo centum quadragesima cum minutis octo & triginta, quod probe congruit Ale-
 nij tabulis qui gradibus quinque statuit illam orienti Macao propio-
 rem: constat vero de Macai situ, defectionibus luminum diligen-
 tissime assertor. Nanchino cedit aliqua ex parte vrbs Pechinum ampli-
 tudine, fabricis, viarum maiestate, sed immentum præcellit dignitate,
 Regis præsentia, supremo iure tribunalium, Regni totius Gubernatione,
 (& quæ Sinarum est summa beatitas) fructu graduum omnium
 Magistratum, & officiorum; & quequid est in aliis Prouinciis ma-
 xime optandum in eam confluit: ituc ad decem millia nauium an-
 nonas conuehant, & maris instar flumina omnia sorbentis, nec vn-
 quam est satura nec egens. Hinc vulgo solum Pechinense aridum, &
 Pingue dicitur; nihil proferre, omnia possidere: nam per se sterile,
 Regni totius & bonis abundat; & delitiis luxuriat; & appulsu quot-
 annis perpetuo & ambizioso procerum omnium superbit: naues reg-
 ias numerat millenas, quarum singulæ apud nos, pro magnificentia
 otento facilè habeantur.

Tota in planum, & quadrum porrigitur longius, duo tendunt in oc-
 casum & ortum latera, & antiquam Pechinum producto ad vnum
 milliare tum circumducto muro tantum amplificat, quantum inte-
 græ vrbi sufficiat, quæ illo in spatio ædificata est. Suburbia vndique
 immensa sed noua, & vetus quæ muro clauditur ciuitas milliaria octo
 supra decem Itælica suo ambitu comprehendit, quem hac mensura
 æstimauit P. Iacobus Rho, cum anno 1637. Sinis ob Tartaros propius
 accedentes periculoso, supra muros circumduceretur à capitibus con-
 silij bellici. Ex eo, & Riccio, & Palmeiro, tribus diuersi temporis
 magna consensione idem testantibus quod per se spectarant, fidem fa-
 ciam opinor eorum quæ refero. Mira ij tradunt de murorum illorum
 amplitudine, magnificentia, & arte ad defensionem optimè consu-
 ta. [Nitantur fundamentis quadrati lapidis paulum extantibus & sur-
 gunt latericia structura multo altius quam apud nos: anno æui huius
 octauo Riccius, cum eos ducibus Eunuchis regiis duobus conscen-
 disse, & inambulasset, equitibus censuit non tantum decem æquata
 fronte, sed octo curribus posse vbique stadium præbere; vtrisque
 pinuati; iaculatorijs vtrisque speculis muniuntur ad defendendam vim
 intestinam simul, & externam; suas habent humi præfidiarij milites
 in quibus pernoctent, ad iactus lapidis singulos, commodas stationes,
 & eminentia ex arbore ibidem vexilla, cum Laterna seu Pharo. Cre-
 briores vero vndique acervos missilium lapidum; & congruis spatiis
 propugnacula turrium nisi quod ad portas gemina: hæc de mœnibus
 Riccius, nullum iis aut ætas laterem, aut casus detrahit, quin sta-
 tim repararetur, & vnus ex tribunalibus supremis propria cura est,
 firmare illa, si qua labent; instaurare si qua rimas agant; ad hoc &

71.
 Pechini si-
 tus, muri na-
 ues, splendore.